

VLASTIVĚDNÉ ČTENÍ

Z POVĚSTÍ HRADIŠŤSKÉHO OKRESU

SEBRALO UČITELSTVO OKRESU // USPOŘÁDAL BEDŘICH BENEŠ BUCHLOVAN // S KRESBAMI AKAD. MALÍŘE JÍŘIHO HEŘMANA

VYDALA OKR. UČITELSKÁ JEDNOTA „KOMENSKÝ“ V UHERSKÉM HRADIŠTI 1935

2019/02/01

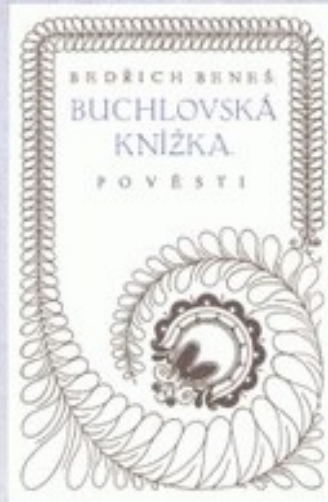
TA HRADIŠŤSKÁ BRÁNA

NAPSAL BEDŘICH BENEŠ BUCHLOVAN

NAKRESLIL JÍŘI HEŘMAN

VYDAL A. KIESSWETTER UH. HRADIŠŤE

O UMĚLČÍCH, KTERĚ TUDY ŠLI

Pověst

Co je pověst?

PUTOVNÍK PO HRADIŠŤSKÉM SLOVÁČKU

Sestavil: Bedřich Beneš Buchlovan

Pověst

- jádro příběhu může být pravdivé
- příběh může být kvůli dramatičnosti ústním vypravováním upraven
- pověst se váže k určitému místu, například hradu, zámku, městu, přírodní lokalitě
- může vypravovat i o významném nebo obyčejném člověku či dítěti

Pohádka

- děj se odehrává ve smyšleném světě
- objevují se nadpřirozené bytosti, například čerti, vodníci, čarodějnice, víly s nadpřirozenými vlastnostmi, například čarují, zaklínají
- hrdinové jsou obdařeni výjimečnými vlastnostmi, například velkou silou
- dobro vždy vítězí nad zlem
- pohádka končí šťastně

Hrad Cimburk u Koryčan

Hrad Cimburk u Koryčan vystavěný v duchu francouzské gotiky byl založen Bernardem z Cimburk mezi léty 1327 – 1333. V roce 1709 je hrad zmiňován jako pustý.

V roce 1994 bylo založeno občanské sdružení (nyní spolek) Polypeje, které započalo se záchrannými pracemi a zpřístupnilo hrad veřejnosti. Hrad je pro veřejnost přístupný celoročně

© Jan Heřman, <http://www.hrady-zrceniny.cz>

Cimburk u Koryčan - pověsti

Bernard a Adam
O pečínkové skále
O velikém mordu
Loupeživý rytíř
Skrýš loupežníků
O hoře sv.Klimenta
O čarovné podkově
Studánka Panímísa

Pověst

Loupežníci Pečínka a Anděl

Holý kopec - Buchlov – Barborka

Trojvrší Buchlova, Modly s kaplí sv. Barbory a Holého kopce patří k výrazným dominantám Slovácka. Ne nadarmo byly dva z těchto vrcholů osídleny již v pravěku. Na Modle se zachovaly zbytky opevnění z období lužických popelnicových polí a doby laténské, zatímco na Holém kopci z doby halštatské.

Buchlov

královský hrad stojící na stejnojmenném kopci v Chříbech nad Buchlovicemi v nadmořské výšce 509 metrů. Doba stavby tohoto hradu se odhaduje na 1. polovinu 13. století. Poslední úpravu hradu provedl vévoda Jan Ždánský ze Zástřizel při přestavbě na renesanční sloh v letech 1540–1558

Balada o Buchlov-kamenu

V lese u Starých Hutí stojí šedá skala,
poslyšte baladu, jak se tam dostala.

Pod hradem Buchlovem stával veliký mlýn,
mlynářovu céru, tú si čert oblíbil.

Mlynářova céra, převelice pěkná
ona sa zrodila, když fialka kvétla.

Každého večera, vždycky po klekání,
stával čert u mlýna a hledíval po ní.

Mlynářu, mlynářu, daj mně svoju céru
po dobrém, či po zlém, já ju chcu za ženu.

Néni ti, čertisko, má céra súzená!

Neotravuj tady každého večera!

Do kuropění zrána skalu mně doneseš
a potom Lidušku za ženu dostaneš.

Čert všecky kohúty pod hradem zmordoval,
jednoho ve mlýně pod bečků zanechal.

Když čert kameň nésł, kohút zakokrhal,
čert kameň upustil, Lidušku nedostal.

Tam u Starých Hutí je Buchlovský kameň,
až do dnešních časů otisklý čertí dráp na něm.

Pověst o lípě nevinny

Státní hrad

Buchlov

Černá paní buchlovská

Nedaleko Buchlova, na místě zvaném Smrad'avka, byl v červenci roku 1582 nalezen mrtvý hradní pán Jindřich Prakšický ze Zástřizl. Našli ho probodnutého vlastním kordem. Podezřelých celý zástup, po vrahovi samozřejmě žádná konkrétní stopa. Nakonec tedy před soudem nestanul nikdo. I když čas ukázal, kdo je viníkem. Za vraždou šlechty stála jeho žena Kateřina.

Světská spravedlnost na ni sice nedosáhla, ale trestu neušla. Skončila jako černá paní a na hradě straší dodnes. Zjevuje se v té nejstrašidelnější místnosti celého hradu, říká se jí pokoj mrtvých. Dřív tu byla ukládána těla před pohřbem a ze stěn na ně shlížely podobizny již zesnulých mrtvých pánů. Až půjdete na prohlídku Buchlova, určitě toto místo nepřehlédnete. Dnes je tu vystavena pravá egyptská mumie.

Buchlovice

Zámek Buchlovice patří k nejvýznamnějším barokním šlechtickým sídlům na území České republiky. Kvalita architektury, rozsáhlé sbírky, proslulí majitelé i důležitost v dějinách posledních let habsburské monarchie činí ze zámku místo významem daleko přesahující hranice českých zemí.

Místnost s Cerberem (hrad Buchlov) - nade dveřmi obraz psa Cerbera, ke kterému se váže jedna z mnoha pověstí hradu.

Pověst o Cerberovi: Jan Dětřich Petřvaldský (1658 – 1734), který vybudoval zámek v Buchlovicích, se po smrti své první manželky se oženil s Marií Annou Nosticovou. Z jeho doby se zachoval na Buchlově obraz psa Cerbera, o němž pověst tvrdí, nosil dopisy mezi Buchlovem a Chotovinami v jižních Čechách

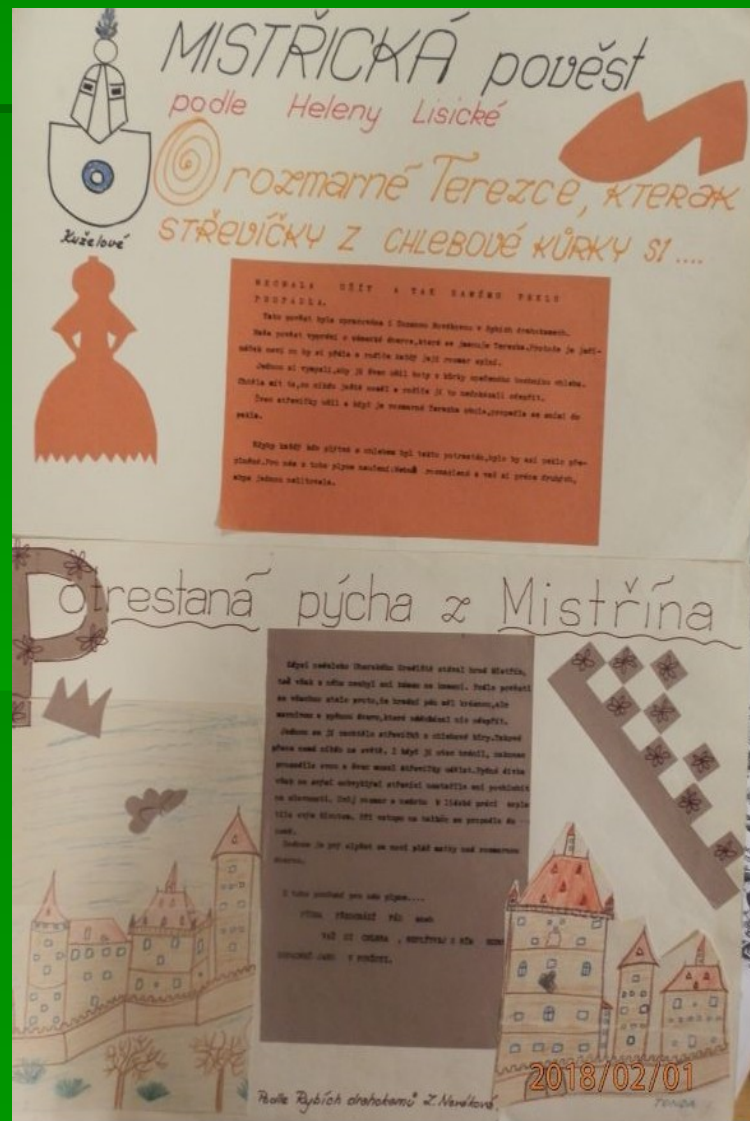
Pověsti o zaniklých hradech

Mistřický hrádek či tvrz prokazatelně existoval, rovněž i rodové jméno Kužel se vyskytuje v seznamu majitelů části Mistřic (Janáč Kužel z Mistřic, 1407). Jiná část vsi patřila v letech 1402-1420 spolu s Javorovcem, Včelary a Kurovicemi Jaroslavu ze Šternberka a na Veselí.

V letech 1482 a 1489 koupilo ves po částech od Mikuláše Václava z Vojslavic a Arnošta Kužela z Žeravic na Kvasicích mesto Uherské Hradiště.

Tvrz ve vsi pak ztratila pro nového majitele význam a zanikla.

Pozůstatek někdejší tvrze se rozkládá na severovýchodním okraji obce. Jsou to již jen dvě terénní vyvýšeniny vysoké 4, resp. 1 metr nad terénem, velikosti cca 19 x 11 m v případě severní plošiny, 20 x 25 m v případě jižní plošiny.

Ústní dějiny národa – Uherský Brod

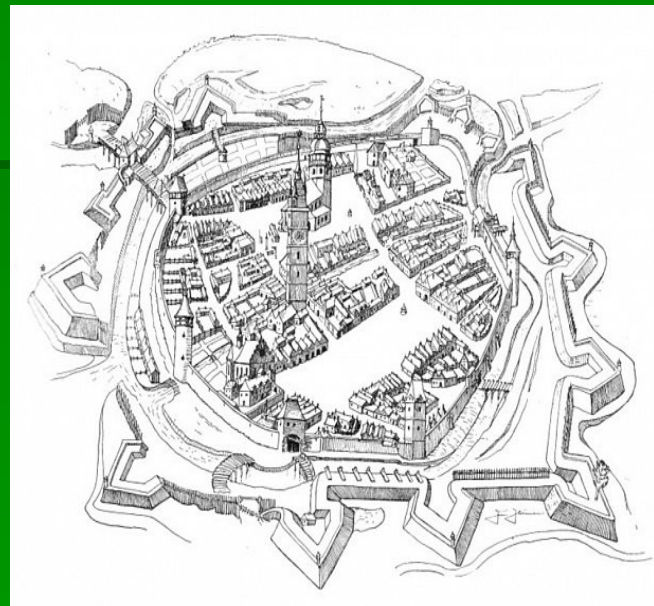
Černý Janek

725,-

Černý Janek, který stojí ve výklenku radnice, vznikl jako vzpomínka na obléhání města kuruckými vojsky. Uherští Kuruci napadli Moravu v 17. století. „Nedalo se čekat, že by si troufl i na město. Přesto dali brodstí konšelé hradby střežit. Na celou délku hradeb však bylo málo mužů. Kuruci to zpozorovali a chtěli se Brodu zmocnit lstí. Za jedné tmavé noci se přikradli k Nivnické bráně. Mladý Kuruc, s tváří začerněnou, aby ho ve tmě neprozradila, se vyšplhal na hradby,“ popisuje brodská pověst. „Mladík hledal, kudy na druhou stranu, aby otevřel bránu, a nahmátl provaz. Usoudil, že je tam pro rychlejší sestup stráží z hradeb. Jakmile se však na něj zavěsil, ozval se v bráně poplašný zvoněk. Vetřelec byl jat a uvězněn, ostatní Kuruci zahánáni na útěk. Město bylo zachráněno. Prý na památku této události ještě dnes ve výklenku radniční věže stojí postavička s černou tváří, která hodinu co hodinu tahá za provaz zvonku. Pro tu její černou tvář ji lidé nazvali Černý Janek.“

Ústní dějiny národa – Uherské Hradiště

boží muka k sv. patronům proti moru, kterou nechal postavit před vinohrady mařatickými pod kopcem kaple sv. Rocha kominík Pogliès

Pověsti komiksové

